

Aangenaam kennis te maken

De leesbevorderingsprojecten van Bulkboek

‘Bestaan ze nog?’

Het is een van de meest gestelde vragen aan medewerkers van Bulkboek als ze in een willekeurig gesprek vertellen daar werkzaam te zijn. Want als begrip kennen heel veel mensen de Bulkboeken, de romans op krantenpapier, eerst als krant en later als magazine, verschenen vanaf het jaar 1970. Meer dan vijftientig jaar geleden zijn er verschenen, meer dan 200 titels en dat betekent dat een paar miljoen Bulkboeken inmiddels vermalen zijn tot echt oud papier, maar – dat blijkt – ook op nog heel veel zolders liefdevol bewaard zijn gebleven. Incidenteel wordt nog een aantal oude Bulkboektitels verkocht of een Bulkboek-special gemaakt, maar de verkoop van de serie in abonnementsvorm is een paar jaar geleden gestaakt. Oprichtster Patty Voorsmit heeft er geen traan om gelaten, maar was vooral opgelucht om verlost te zijn van de productiedwang en trots dat de doelstelling volbracht was. De Bulkboeken waren immers oorspronkelijk opgezet omdat er zo weinig goedkope literatuur voor scholieren beschikbaar was. Het succes van de reeks heeft er toe geleid dat de twee grote educatieve uitgeverijen sinds enkele jaren goedkope pocketreeksen, vanaf de kleuterschool tot aan ver na de Tweede Fase, op de markt brengen. Door hun

onderlinge concurrentie zorgen ze er elk schooljaar weer voor dat populaire titels voor weinig geld verkrijgbaar zijn.

Er zijn nog andere manieren om de waarde van het lezen onder de aandacht van scholieren en leerkrachten te brengen. Bovendien is het literatuuronderwijs en de vakdidactische inzichten aan enorm veranderingen onderhevig. De Bulkboeken waren een middel, niet een doel op zich. Eigentijdse en flexibele instrumenten als literaire evenementen en het internet, blijken het enthousiasme voor de wereld van het boek levendig te kunnen houden. Ziedaar het terrein waarop Bulkboek met een grote mate van betrokkenheid actief is

Succesvolle formule

Vanaf de start in 1989 heeft de tweejaarlijkse Dag van de Literatuur bewezen dat dit een succesvolle formule is om bij jongeren belangstelling te wekken voor literatuur. Duizenden scholieren uit de Tweede Fase komen op die dag in een feestelijke ambiance in contact met een groot aantal auteurs, die zich presenteren via voorleessessies, interviews en talkshows. Daarnaast vinden er CKV-activiteiten plaats, zoals het vertonen van verfilmde literatuur, kleinkunstoptredens, exposities en toneel.

Doordat leerlingen zich, mede dankzij toegestuurde informatie, op het evenement hebben voorbereid, kunnen zij zelf op een

(inter)actieve manier deelnemen aan de dag. Mede daardoor wordt de meerderheid van de aanwezige scholieren aangezet tot gemotiveerd lezen. Dit geldt zelfs voor een relatief groot deel dat anders zelden of nooit leest. Door het festivalkarakter en de diversiteit van het programma leren jongen een eigen keuze te maken uit het grote boekenaanbod. Daarbij speelt het directe contact met auteurs een belangrijke rol. Bovendien speelt het festival in op lezen als sociale activiteit: lezen kun je samen doen. Bulkbooks Dag van de Literatuur bewijst dat een educatief verantwoord product met een hoog attractief gehalte de aandacht van jongeren kan trekken én vasthouden. Gerard Reve, Jan Wolkers, Harry Mulisch, Hella Haasse, Kees van Kooten, Paul de Leeuw, Freek de Jonge en Youp van 't Hek: ze zijn allen op de Dag van de Literatuur geweest. Adriaan van Dis, Joost Zwagerman, Remco Campert, Renate Dorrestein, Karel Glastra van Loon, Tomas Lieske, Peter Verhelst en Manon Uphoff behoren tot de meer dan dertig optredenden die op de komende editie van het festival acte de presente geven.

Andere activiteiten

De Jonge Jury is een leesbevorderingsproject voor leerlingen van de basisvorming en het derde en vierde leerjaar van het vmbo. Het is een flexibel project dat aansluit

bij bestaande literatuurmethodes, waardoor het makkelijk in te passen is, maar geen dwingend karakter heeft. Iedere docent kan naar keuze een aantal jeugdboeken in zijn of haar lessen opnemen. Om een handvat te bieden worden door een vakcommissie vijftien titels uit het jaar voorafgaand aan het nieuwe schooljaar geselecteerd, de zogenaamde kerntitels. Iedere leerling die een ingevuld stemformulier inlevert, is automatisch lid van de Jonge Jury.

Een nieuw element is de Dag van de Jonge Jury. Evenals de Dag van de Literatuur is het opgezet als festival, waarin schrijvers en jeugdromans centraal staan. Hoogtepunt van de dag is de uitreiking van de Prijs van de Jonge Jury aan de auteur die de meeste stemmen heeft ontvangen.

De Inktaap is voor leerlingen van de Tweede Fase (Nederland) en de hoogste graad (Vlaanderen). Het doel van de Inktaap is leerlingen te confronteren met de keuzes van de jury's van drie grote literaire prijzen, namelijk de Gouden Uil, de AKO- en de Libris Literatuurprijs. De leerlingen discussiëren onderling, onder andere via een forum op de internetsite, tijdens een slotdebat op school en op de feestelijke slotdag. Met name de manier waarop jongeren met elkaar op het net in hun eigen *contact zone* over boeken op de verschillende forums debatteren, is vrij uniek en nog niet elders op deze wijze gerealiseerd.

Aangenaam kennis te maken

seerd. Jongeren worden op informele wijze aangezet hun mening onder woorden te brengen, te beargumenteren en te werken aan hun smaakontwikkeling.

Deelname gebeurt in internationaal schoolverband door tachtig scholen uit Nederland en Vlaanderen die elk een schooljury samenstellen.

De Dag van het Literatuuronderwijs, georganiseerd in samenwerking met Stichting Schrijvers School en Samenleving, is bedoeld voor literatuurdocenten, (school)mediathecarissen en andere betrokkenen bij literatuureducatie. Het vakgebied is sterk in beweging en de literatuurdocent heeft te maken met een groot aantal onderwijskundige, beleidsmatige, vakdidactische en vakinhoudelijke ontwikkelingen. Daarnaast wordt gewerkt aan nieuwe werkvormen voor het literatuuronderwijs. Voor leerkrachten is het, mede door de hoge werkdruk, ondoenlijk om op eigen kracht van al deze ontwikkelingen op de hoogte te blijven. Door het inspirerende en praktische karakter is dit symposium in de loop der jaren van belang geweest voor de implementatie van onderwijsvernieuwingen, zoals het gebruik van het leesdossier en nieuwe media. Naar aanleiding van het symposium verschijnt tweejaarlijks het *Handboek literatuuronderwijs*, een actueel naslagwerk voor iedereen die zich met literatuureducatie bezig-

houdt of zich daarvoor interesseert.

Het bevat, naast de verslagen van het symposium, artikelen van deskundigen uit de wereld van de literatuur, het onderwijs en de kunsten. Zij gaan in op de actuele ontwikkelingen in het literatuuronderwijs, diepen zaken die op het symposium aan de orde zijn geweest verder uit of bekijken ze vanuit nieuwe invalshoeken, en doen verslag van onderzoek. De volgende editie van de Dag van het Literatuuronderwijs is in het najaar van 2004.

Op het net

Bulkboek is een van de eerste literaire organisaties die de mogelijkheden van internet als informatievoorziening verkend heeft. Aanvankelijk werd dit gedaan door het oprichten van www.schrijversnet.nl, het bekende internetportaal. Inmiddels heeft Bulkboek haar visie op het gebruik van het medium neergelegd in de wijze waarop haar verschillende websites een rol spelen in de communicatie met het onderwijsveld en de verschillende doelgroepen:

- www.bulkboek.net is de overkoepelende website voor alle Bulkboekactiviteiten met links naar de meest belangrijke overige websites.
- www.boeklog.nl werd aanvankelijk opgezet als zogenaamde weblog voor surfers op het net met tips over

interessante nieuwtjes en artikelen die op het net staan en is momenteel een van de internetportalen voor onze eigen activiteiten.

- www.inktaap.nl en www.jongjury.nl zijn sites die gekoppeld zijn aan de gelijknamige activiteiten.

Bulkboek

Henri Polaklaan 12-c
1018 CS Amsterdam
tel. 020-627 95 49
fax 020-620 79 77
e-mail bulkboek@boeklog.nl
internet www.bulkboek.net